

Stiftelsesklagenemnda

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/2017

Stiftelsesklagenemndas avgjørelse av klage av 5. desember 2024 fra Stiftelsen Kriesesenteret i Vestfold (org.nr. 990 089 027) på Stiftelsestilsynets vedtak av 28. november 2024.

Saken gjelder Stiftelsestilsynets vedtak om å avvise søknad om endring av stiftelsens vedtekter uten realitetsbehandling.

Spørsmålet i klagesaken er om Stiftelsestilsynet hadde hjemmel til å avvise søknaden.

1 Stiftelsesklagenemndas kompetanse og sammensetning

Stiftelsesklagenemndas kompetanse er fastsatt i lov 15. juni 2001 nr. 59 om stiftelser (stiftelsesloven) § 7a. Etter bestemmelsen avgjør Stiftelsesklagenemnda klager på enkeltvedtak fattet av Stiftelsestilsynet i samsvar med blant annet stiftelsesloven.

Stiftelsesklagenemnda kan prøve alle sider av saken, jf. lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) § 34. Klagen er fremsatt i rett tid og vilkårene for å behandle klagen er til stede, jf. forvaltningsloven §§ 29 og 32.

Ved Stiftelsesklagenemndas behandling og avgjørelse av klagen deltok lederen Gudmund Knudsen og medlemmene Kamilla Silseth og Henning Sollid.

2 Sakens bakgrunn i hovedtrekk

Stiftelsen Kriesesenteret i Vestfold (heretter stiftelsen eller klager) søkte 13. november 2024 om endring av vedtektene § 3 om styrets sammensetning. Vedlagt søknaden var stiftelsens gjeldende vedtekter, en protokoll fra styremøte datert 25. juni 2024, en nærmere begrunnelse for søknaden om vedtektsendring og uttalelser fra verneombudet og fra de ansatte.

Stiftelsens gjeldende vedtekter § 3 lyder:

«Styret skal bestå av fem (5) medlemmer.

Fire (4) utenforstående representanter med særlig innsikt og interesse for senterets virksomhet og målsetting, og en (1) representant som velges av og blant de ansatte.

Styret velger leder og nestleder blant de eksterne medlemmene.

Styret rekrutterer seg selv. Styremedlemmene velges for to (2) år av gangen.

Daglig leder er sekretær for styret og har møte-, innstillings- og talerett i styremøtene.

En (1) representant fra vertskommunen har møte- og talerett i styremøtene.»

Forslaget til ny § 3 andre avsnitt lyder:

«Fire (4) eksterne representanter med særlig innsikt og interesse for senterets virksomhet og målsetting.»

Stiftelsen ønsker med dette å endre styresammensetningen, og ta ut bestemmelsen om at én representant velges av og blant de ansatte.

Stiftelsestilsynet traff 28. november 2024 vedtak om å avvise søknaden uten at den var realitetsbehandlet. Stiftelsen påklaget vedtaket 5. desember 2024.

Postadresse:

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

Stiftelsestilsynet vurderte klagen, men fant ikke grunn til å omgjøre vedtaket. Tilsynet oversendte saken til Stiftelsesklagenemnda med sin innstilling 18. desember 2024.

Stiftelsesklagenemnda holdt nemndsmøte og avgjorde saken 26. mars 2025.

3 Stiftelsestilsynets vedtak

Vedtaket av 28. november 2024 lyder:

«Meldingen om vedtektsendring fra STIFTELSEN KRISESENTERET I VESTFOLD, org.nr. 990 089 027, avvises.»

Stiftelsestilsynets vedtak er hjemlet i stiftelsesloven § 8, jf. lov 21. juni 1985 nr. 78 om registrering av foretak (foretaksregisterloven) § 5-2. Vedtaket er i korthet begrunnet med at stiftelsens styre ikke er sammensatt i samsvar med vedtektene fordi det ikke har et styremedlem som er valgt «av og blant de ansatte». Styret var dermed ikke vedtaksført da det vedtok å søke om endring av vedtektsbestemmelsen. Tilsynet påpeker at ett styremedlem i samsvar med vedtektene må velges av og blant de ansatte før styret igjen kan vurdere å vedta endring av vedtektene.

Tilsynet bemerker videre at det ikke er lagt ved uttalelse fra stiftelsens oppretter. Før tilsynet kan fatte vedtak om omdanning av vedtektene, skal det innhentes uttalelse fra oppretteren, jf. stiftelsesloven § 49.

Disse manglene gjør at tilsynet «[...] ikke har kunnet kontrollere hvorvidt meldingen [om vedtektsendring] er i samsvar med lov og vedtekter».

4 Klagers anførsler

Klager anfører at søknaden om endring av vedtektene ble avvist på feil grunnlag, og ber om at søknaden vurderes på ny.

Klagers anførsler kan oppsummeres slik:

- Klager viser til at styret rekrutterer seg selv etter vedtektene § 3. Klager hevder at dette har blitt praktisert siden opprettelsen av stiftelsen 1. januar 2007. Det står også i vedtektene § 3 at «[...] en (1) representant velges av og blant de ansatte». Dette har styret praktisert som at styret velger en representant fra de ansatte. Vedkommende har ikke vært valgt etter avstemning blant de ansatte. Klager ønsker å endre dette slik at denne uklarheten tas bort, og at styret skal bestå av fire eksterne medlemmer. Videre påpeker klager at styret har praktisert vedtektene på samme måte så lenge stiftelsen har eksistert, og at dette har blitt godkjent av eksternt, autorisert revisor hvert år. Klager mener derfor at Stiftelsestilsynets tolkning av vedtektene er feil.
- Stiftelsen ble opprettet av den ideelle organisasjonen «Krisesenteret for kvinner i Vestfold». Dette skjedde på organisasjonens årsmøte i 2006, og organisasjonen oppløste seg samtidig. Organisasjonen eksisterer altså ikke lenger, og det er ingen som kan representere den, og det vil gi lite mening å spørre slektninger eller andre som sto disse kvinnene nær om dette nå. Det er ingen tvil om hva organisasjonens intensjon var; det var å drive krisesenter for kvinner, og en stiftelse var en mer egnet organisasjonsform når dette arbeidet skulle bli mer profesjonalisert.
- Vedtektene har ingen anvisning for løsning av konflikter med andre utenfor styret, og hvis det er klager på styrets praksis må dette eventuelt løses som en sivil tvistesak. Det er slik klager tolker retningslinjene på Stiftelsestilsynets hjemmesider.

5 Stiftelsestilsynets innstilling i klagesaken

Stiftelsestilsynet har i sin innstilling i klagesaken av 18. desember 2024 opprettholdt sitt tidligere vedtak i saken, og fastholder i det vesentlige begrunnelsen for vedtaket. Stiftelsestilsynet har følgende ytterligere bemerkninger:

- Spørsmålet i klagesaken er om vedtektene skal tolkes slik at styret i sin helhet er selvsupplerende, eller om vedtektene skal tolkes slik at ett av fem styremedlemmer skal velges *av* de ansatte.
- Stiftelsens vedtekter sier både at styret rekrutterer seg selv, og at ett medlem skal velges av og blant de ansatte. Styret skal ha fire medlemmer som er såkalt «utenforstående» - noe som kan forstås slik at disse ikke fra før skal ha noen rolle i stiftelsen eller krisesenteret, altså at disse ikke skal være blant de ansatte. Når vedtektene sier at styret rekrutterer seg selv, mener tilsynet at dette peker hen på de fire «utenforstående» styremedlemmene som ikke er blant de ansatte. Dette fordi vedtektene også har regler om hvordan styremedlemmet fra de ansatte skal velges. Tilsynet mener at regelen om at det femte styremedlemmet skal velges av og blant de ansatte er en spesialregel for valg av akkurat dette styremedlemmet. Tilsynet viser også til lex specialis-prinsippet. Vedtektenes bestemmelse om valg av et styremedlem av og blant de ansatte er en spesialbestemmelse som går foran den mer generelle regelen om at styret rekrutterer seg selv.
- Stiftelsestilsynet viser også til at stiftelsen selv i sin søknad om vedtektsendring skriver at *«Styret har hele tida vært bevisst at det skulle være et styremedlem valgt blant de ansatte, men har ikke vært bevisst at vedkommende skulle velges av de ansatte siden styret rekrutterer seg selv. Dette er en glipp fra styret som vi har beklaget overfor de ansatte»*. Dette mener Stiftelsestilsynet viser at også stiftelsen på søknadstidspunktet tolket vedtektene slik at det styremedlem som skulle velges blant de ansatte, også skulle velges av de ansatte.
- Tilsynet mener etter dette at vedtektene skal tolkes slik at ett av de fem styremedlemmene skal velges av de ansatte, og at dette styremedlemmet ikke skal velges av styret selv. Det er ikke relevant for denne vurderingen at styret selv ikke fulgte vedtektene, og heller ikke at revisor ikke har reagert på dette. Når det gjelder opplysninger om stiftelsens oppretter som er gitt i klagen, legger tilsynet disse til grunn. Tilsynet har oppdaget at det er opplyst i en fotnote i søknaden at oppretter ikke lenger eksisterer. Tilsynet beklager at dette ble oversett i første omgang.

6 Stiftelsesklagenemndas syn på saken

Saken gjelder klage over Stiftelsestilsynets vedtak 28. november 2024. I vedtaket avviste tilsynet stiftelsens søknad om vedtektsendring uten realitetsbehandling. Grunnen var at stiftelsens styre ikke var vedtaksført da det søkte om omdanning av vedtektene. I vedtaket er det dessuten vist til at det ikke var vedlagt uttalelse fra stiftelsens oppretter, men denne delen av begrunnelsen er nå frafalt fordi oppretter ikke lenger eksisterer.

Spørsmålet for Stiftelsesklagenemnda er om Stiftelsestilsynet hadde hjemmel til å avvise søknaden om vedtektsendringer uten å realitetsbehandle den.

Stiftelsestilsynet har hjemlet avvisningen i stiftelsesloven § 8, jf. foretaksregisterloven § 5-2. I stiftelsesloven § 8 første ledd første setning står det at «[a]lle stiftelser skal være registrert i et sentralt register som føres av Stiftelsestilsynet (Stiftelsesregisteret)». I stiftelsesloven § 8 femte ledd står det blant annet at bestemmelsene i kapittel 5 i foretaksregisterloven gjelder tilsvarende for Stiftelsesregisteret.

I foretaksregisterloven § 5-1 første ledd står det:

«Registerføreren skal prøve om det som innkommer til registrering og grunnlaget for det er i samsvar med lov og er blitt til i samsvar med lov. Dersom foretakets vedtekter er registrert i registeret, skal han også prøve om det som innkommer til registrering og grunnlaget for det stemmer med vedtektene og er blitt til i samsvar med disse.»

Videre i foretaksregisterloven § 5-2 første ledd står det:

«Dersom registerføreren finner at en melding ikke er lovmessig eller i samsvar med vedtektene, skal han nekte registrering. Registrering skal også nektes dersom vilkårene for registrering i foretaksregisteret ikke foreligger eller dersom opplysningene er så utydelige eller så uklare at det ikke er mulig å fastslå hvordan de skal forstås.»

Når grunnen til at Stiftelsestilsynet i saken her avviste søknaden om vedtektsendring fordi styret ikke var vedtaksført, er det etter Stiftelsesklagenemndas syn ikke riktig å hjemle vedtaket i de nevnte bestemmelsene i stiftelsesloven § 8, jf. foretaksregisterloven §§ 5-1 og 5-2. Disse bestemmelsene gjelder *registreringen* av vedtektsendringen, og ikke den forutgående realitetsbehandlingen av den. Dette går fram i stiftelsesloven § 51 som lyder:

«Når Stiftelsestilsynet har fått melding om omdanningsvedtak, jf. § 48 annet ledd tredje punktum, skal det prøve om vedtaket er i samsvar med denne lov og stiftelsens vedtekter før vedtaket registreres i Stiftelsesregisteret. Dersom Stiftelsestilsynet finner at omdanningsvedtaket ikke er i samsvar med denne lov eller vedtektene, skal vedtaket nektes registrert.»

Bestemmelsen legger først opp til en vurdering av om omdanningsvedtaket er «i samsvar med denne lov og stiftelsens vedtekter» og så en eventuell registrering i Stiftelsesregisteret. Dette er to trinn i saksbehandlingen, men det er en nær sammenheng mellom disse trinnene, jf. Stiftelsesklagenemndas avgjørelse i sak 2024/0330 (Stiftelsen Byggfag).

Det som er påpekt ovenfor, har imidlertid ikke betydning for vurderingen av realiteten i klagesaken. Det sentrale spørsmålet her er om stiftelsens vedtak om å endre vedtektene er truffet av et lovlig sammensatt styre. Etter § 6 i stiftelsens vedtekter er det stiftelsens styre som har myndighet til å endre vedtektene, likevel slik at styrets vedtak skal godkjennes av Stiftelsestilsynet for å være gyldig, jf. stiftelsesloven §§ 48 andre ledd tredje punktum og 51. Når vedtektene legger myndigheten til å endre vedtektene til styret, kan det ikke være tvilsomt at det menes et styre som er lovlig valgt og sammensatt i samsvar med vedtektenes regler om dette. Om så ikke er tilfelle, skal søknaden avvises uten realitetsbehandling.

I stiftelsens gjeldende vedtekter § 3 står det:

«Styret skal bestå av fem (5) medlemmer.

Fire (4) utenforstående representanter med særlig innsikt og interesse for senterets virksomhet og målsetting, og en (1) representant som velges av og blant de ansatte.

Styret velger leder og nestleder blant de eksterne medlemmene.

Styret rekrutterer seg selv. [...]»

Klager har i klagen opplyst at styret rekrutterer seg selv, og at styret selv også har valgt en representant blant de ansatte. Representanten for de ansatte har derfor ikke vært valgt etter avstemning av de ansatte.

Det kan etter Stiftelsesklagenemndas syn ikke være tvilsomt at bestemmelsen i vedtektene § 3 om «en (1) representant som velges av og blant de ansatte» er en spesialregel som går foran den generelle regelen om at styret rekrutterer seg selv. Sett i sammenheng må denne bestemmelsen vise til de fire «utenforstående» representantene, som ikke er blant de ansatte. Dette følger av en naturlig språklig forståelse av vedtektsbestemmelsen sett i sammenheng og med det såkalte

lex specialis-prinsippet som sier at en spesiell regel går foran generelle regler ved motstrid. Det er vanskelig å se hvorfor det skulle vært utformet en regel om at én styrerepresentant skal velges *av* og *blant* de ansatte, dersom styret uansett kunne overkjøre denne regelen ved selvsupplering.

Etter det opplyste er det på det rene at en eventuell representant for de ansatte ikke er valgt i samsvar med vedtektene § 3. Det betyr at styret ikke er lovlig sammensatt, og derfor ikke er et styre som kan treffe vedtak om endring av vedtektene. Klager opplyser at styret selv har valgt en representant blant de ansatte så lenge stiftelsen har eksistert og at eksternt, autorisert revisor har godkjent dette. Dette kan imidlertid ikke sette til side vedtektenes klare bestemmelse om hvordan de ansattes representant i styret skal velges. Stiftelsesklagenemnda går ikke nærmere inn på om det at styret ikke er sammensatt i samsvar med vedtektene kan få konsekvenser ut over det vedtaket klagesaken gjelder.

Stiftelsesklagenemndas konklusjon er etter dette at det ikke er truffet et lovlig styrevedtak om endring av vedtektene, og søknaden om godkjenning av vedtektsendringen må derfor avvises uten realitetsbehandling. Nemnda opprettholder derfor Stiftelsestilsynets vedtak om avvisning.

7 Vedtak

Stiftelsesklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

Stiftelsestilsynets vedtak av 28. november 2024 opprettholdes.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Oslo, 26. mars 2025

Gudmund Knudsen

Leder

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur